

Suna Kymäläinen sd

Kirjallinen kysymys yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisesta palkkatukea uudistettaessa

Eduskunnan puhemiehelle

Julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain (916/2012) 1 luvun 1 pykälän mukaan valtio edistää työmarkkinoiden toimivuutta ja työvoiman tarjontaa yhdessä kuntien, työmarkkinajärjestöjen, yritysten ja muiden työnantajien sekä kansalaisten kanssa talouden kasvun, korkean työllisyyden ja hyvinvoinnin turvaamiseksi. Palkkatuki on eräs esimerkki tällaisesta tukimuodosta, jolla pyritään edistämään työttömän työnhakijan työllistymistä.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain 7 luvun 3 §:ssä säädetään työnantajaan liittyvistä palkkatuen edellytyksistä. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan palkkatukea ei myönnetä, jos työnantaja on tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanonut työntekijän, jonka irtisanomisaika on päättynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana.

Saman lain 7 luvun 3 §:n 3 momentissa säädetään poikkeuksesta edelliseen siten, että palkkatuki voidaan kuitenkin myöntää 2 momentin 1 kohdassa säädetyn estämättä, jos työnantaja on ottanut tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanotun työntekijän takaisin työsuhteeseen ennen palkkatukihakemuksen tekemistä. Kyseisen 3 pykälän säädökset voivat kuitenkin erityisesti suurten yritysten kohdalla johtaa siihen, että yritykselle ei voida myöntää palkkatukea työttömän tai osatyökykyisen työllistämiseen, mikäli yritys on tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanonut työntekijän jostain toisesta yksiköstä eikä tätä irtisanottua henkilöä ole palkattu takaisin työsuhteeseen ennen palkkatukihakemuksen tekemistä, vaikka kyseinen irtisanottu henkilö ei haluaisikaan vastaanottaa hänelle tarjottua työpaikkaa. Tällaisessa tapauksessa monelta työttömältä työnhakijalta tai osatyökykyiseltä voi jäädä työpaikka saamatta, mikäli palkkatukea ei voida myöntää.

Edellä mainittu säädös tähtää Euroopan unionin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (Komission asetus 651/2014) 32 artiklan 3 kohdan ja 33 artiklan 3 kohdan edellytykseen nettotyöntekijämäärän lisääntymisestä. Edellytyksellä tarkoitetaan sitä, että jos työhönotto ei johda kyseisen yrityksen nettotyöntekijämäärän lisääntymiseen verrattuna kuluneen 12 kuukauden keskiarvoon, toimen tai toimien on täytynyt vapautua esimerkiksi vapaaehtoisen poistuman, työkyvyttömyyden tai ikään perustuvan eläköitymisen seurauksena, jotta yritykselle voidaan myöntää palkkatukea epäedullisessa asemassa olevien työntekijöiden työhönottoon. Ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 32 kohdassa nettotyöntekijämäärän lisäyksellä tarkoitetaan kyseisen toimipaikan työntekijöiden nettomäärän lisääntymistä verrattuna tietyn jakson keskiarvoon.

Kirjallinen kysymys KK 147/2020 vp

Hyvä esimerkki ryhmäpoikkeusasetuksen ongelmallisesta soveltamisesta palkkatukilainsäädännössä on tapaus, jossa erään sosiaali- ja terveystieteiden vammaispalvelujen asiakkaalle ei voitu myöntää palkkatukea uudelleen, vaikka työnantaja olisi halunnut jatkaa hänen työsuhdettaan, koska samasta yrityksestä oli toisella paikkakunnalla irtisanottu tuotannollisista ja taloudellisista syistä täysin erilaisessa tehtävässä toiminut henkilö. Vaikka yhteiskunnan varoilla tehdään esimerkiksi työtä siinä, että ohjataan myös vammaisia ja muita yhteiskunnan heikoimpia työn pariin ja yritykset haluavat työllistää heitä, työllistyminen saattaa kariutua liian tiukkaan palkkatukilainsäädäntöön.

Hallitusohjelmassa linjataan tavoitteeksi palkkatuen käytön merkittävä lisääminen. Hallitus onkin ohjelmassaan sitoutunut kehittämään palkkatukea. Kun palkkatukea kehitetään, ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamista täytyy tarkastella kriittisesti, jotta työttömät työnhakijat ja osatyökykyiset eivät joudu epätasa-arvoiseen asemaan.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo ottaa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisen huomioon palkkatukiuudistuksen yhteydessä ja

miten hallitus aikoo varmistaa, etteivät työttömien työnhakijoiden ja osatyökykyisten työllistymisen edellytykset vaarannu, kun pyritään täyttämään ryhmäpoikkeusasetuksen säästöjen asettamia vaatimuksia?

Helsingissä 6.3.2020

Suna Kymäläinen sd